

Entre los Bascos se conserva un canto, que recuerda la matanza de Roncesvalles, donde pereció Roldan, y que es denominado Alta-biskar.

La Tour d'Auvergne encontró este canto el 5 de Agosto de 1794 en un convento de Fuenterrabía¹ y muchas variaciones de él se conservan tradicionalmente en la montaña.»

NEKAZARIAI

Lur-beltza

Pentze edo landa batean zilo zonbeit egin duzunean, oartu zira erreški lurrak gainetik beeti ez zuela gune guzietan ber itchura. Acha-la beltzago, artarik beeti aldiz lurra gorats edo zuait, lekuaren arabera. Achal beltz ura ere ez da orotan bardin lodi. Leku batzuetan zee erdi bat, edo zee osoa gorenetik, bertze batzuetan irur lau zeetaradino. Alako guti.

Zer da lur beltz ura eta nundik eldu? Belarki ustelduz egina da, an bereko lurrarekin naasirik. Landa baten garbitzean utzi dituzunean meta batean an bildu zoi eta belarkiak, zonbeit ilabeteren buruan usteldurik atzemaiten dituzu, edo obeki erran dezadan an eman belarkien orde ez duzu atzemaiten lur beltz bat baizik nun ala baitira zizariak.

Ortarik aperi da lur ura orotan beltz izana gatik, ez dela orotan ez mota ez indar berekoa.

Nolakoak baitziren belarkiak, alako diteke ere etarik datorren lur-beltza. Eta nola baita belarki asko, bada ere asko lur-beltz.

Lur batetako belarkiak an berean uzten direnean bildu gabetarik, lur-beltza an emendatzen ari da. Mozkina kentzen zeien lurretakoa aldiz gutitzen. Orra zertako oianeko arbolan azpian, ostoa biltzen ez direlarik, lur-beltz anitz baden; beti arbolarik ez den lekuetan baino geiago.

(1) Alejandro Duval, para su comedia Guillermo el Conquistador hizo en 1803 una canción imitada de esta.